

ΣΤΕΓΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 38, ΑΘΗΝΑ 126

Πληροφ. : Α. ΚΑΣΦΙΚΗ
Τηλέφωνο : 32 31 230

Αθήνα : 26-8-1982
Αριθ.Πρωτ.: 9088

Θ Ε Μ Α : "ΠΕΝΤΑΕΤΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
1983-87 ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ".

ΠΡΟΣ

Γεν. Γραμματέα
ΥΠΕΠΘ
Κον Δ. Ρόκον

Σε απάντηση του υπ'αριθ. πρ. 1328/22-6-82 έγγραφου σας αναφερό-
μαστε αποκλειστικά στο πρόβλημα της καλλιτεχνικής παιδείας.

Η καλλιτεχνική παιδεία, γενική και ειδική, σχολική και έξωσχολική, στην Ελλάδα είναι κατά περιπτώσεις ανύπαρκτη ή στοιχειώδης, αντίθετα με ότι συμβαίνει στα κράτη της Ευρωπαϊκής κοινότητας, στα γειτονικά μας σοσιαλιστικά και γενικά σε όλα τα προηγμένα.

Προϋπόθεση για τό πενταετές εκπαιδευτικό πρόγραμμα, πρέπει νά είναι ή ριζική αλλαγή της εκπαιδευτικής πολιτικής σε σχέση μέ την καλλιτεχνική παιδεία για τόν παρακάτω λόγο:

Οι τέχνες ασκούμενες ασκούν την εύαισθησία, αναπτύσσουν τίς ικανότητες, την έρευνητική διάθεση, την κρίση, την πρωτοβουλία του ατόμου και καθιστούν τόν άνθρωπο δημιουργό, σε αντίθεση μέ τή δομή, τό περιεχόμενο και τούς περισσότερους μηχανισμούς ζωής και "σχολείου" πού τόν καθιστούν στενά καταναλωτή.

Έξαρτάται (και πρέπει νά τό κατανοήσουν οι αρμόδιοι) τό πρότυπο του πολίτη από την καλλιτεχνική (και στό σύνολο) την αίσθητική του αγωγή.

Έξαρτάται ακόμα, ή αναχαίτηση της άστυφιλίας καί τής έρήμωσης τής ύπαιθρου από τήν καλλιτεχνική άγωγή τών πολιτών.

Η άστυφιλία (πέρα από τήν έπιθυμία κάλυψης στοιχειωδών βιοτικών άναγκών πού δέν παρέχονται στήν έγκατελημμένη ύπαιθρο) εΐναι σέ μεγάλο βαθμό καί άποτέλεσμα τής μετατροπής τοϋ πολίτη-δημιουργοϋ σέ πολίτη-καταναλωτή. Όλες οί πολιτιστικές έξορμήσεις, κρατικές καί μή, χωρίς καλλιτεχνική γενική άγωγή-άσκηση τοϋ πολίτη, δέν τοϋ άποδεσμεύουν τήν δημιουργικότητα αλλά τόν μεταβάλλουν σέ πολίτη-καταναλωτή πολιτιστικοϋ γεγονότος.

Έξαρτάται ακόμα, από τήν καλλιτεχνική παιδεία (πού βασίζεται τήν καλλιτεχνική άσκηση) ή πολιτιστική συνοχή τοϋ λαοϋ μας πού δέν προστατεύεται διαφορετικά.

Έξαρτάται ακόμα από τήν ειδική καλ. έκπαίδευση (καί αυτό έχει σχέση καί μέ τό άμέσως προηγούμενο) σωρεία έπαγγελμάτων σχετικών μέ τίς τέχνες, στά όποια θά μπορούσε νά άπορροφηθεΐ μεγάλος άριθμός νέων .

Δυστυχώς τά μέχρι σήμερα έξαγγελμένα εκπαιδευτικά μέτρα τής Πολιτείας δέν έδειξαν ότι ή άναγκαιότητα τής καλλιτεχνικής άγωγής έγινε κατανοητή.

Πέρα από αύτή τήν γενική τοποθέτηση (πού πάντως τή θεωρεΐ προϋπόθεση) τό ΕΕΤΕ άν καί τό έπιθυμεΐ καί έκανε κάθε προσπάθεια δέν μπορεΐ νά συμβάλλει ούσιαστικά στό πενταετές πρόγραμμα στίς τακτές ήμερομηνίες γιά τούς έξής λόγους: Εΐναι γνωστό ότι τό ΕΕΤΕ λειτουργεΐ μέ νέο νόμο, καί έκλεγμένο Δ.Σ. από τόν Μάρτη τοϋ 1982. Ο άντιδημοκρατικός χαρακτήρας τοϋ προηγούμενου νόμου είχε άπομακρύνει τούς καλλιτέχνες από τό ΕΕΤΕ πού γι'αυτό τό λόγο άδράνισε χωρίς νά μελετά καί νά συγκεντρώνει τά προβλήματα. Ιδιαίτερα ό έκτεταμένος έπαγγελματικός χώρος τής έκπαίδευσης άπασχολεΐ καλλιτέχνες πού προηγούμενα δέν

ήταν συνδεδεμένοι με τό ΕΕΤΕ ούτε μεταξύ τους σέ σημείο πού δέν ήταν δυνατή ή σφαιρική αντίληψη τών προβλημάτων καί πολύ περισσότερο ο σχηματισμός προτάσεων.

Ο λόγος αυτός οδήγησε τό ΕΕΤΕ στην διοργάνωση Συνεδρίου Καλλιτεχνικής Παιδείας πού θά πραγματοποιηθεῖ στίς 11 ὡς 18 Δεκεμβρίου 1982, καί προσυνεδρίου στό τέλος Ὀκτώβρη τοῦ 1982. Πρίν ἀπό τή λήξη τοῦ προσυνεδρίου δέν εἶναι δυνατή ἀπό πλευρᾶς ΕΕΤΕ ή ἐκπόνηση πενταετοῦς προγράμματος.

Ζητοῦμε συγγνώμη γιά τήν καθυστέρηση τῆς ἀπάντησής μας πού ὀφείλεται στην προσπάθεια πού κάναμε νά συγκεντρώσουμε ἔστω κατὰ κλάδους τοὺς καλλιτέχνες - ἐκπαιδευτικούς ὥστε νά ἐπιτύχουμε ὀρισμένες προσυνεδριακές σκιαγραφήσεις. Ἡ προσπάθειά μας δυστυχῶς δέν καρποφόρησε γιατί συνέπεσε μέ τό χρονικό διάστημα διακοπών τών ἐκπαιδευτικῶν.

Πρός τό παρόν θά περιοριστοῦμε στην ἐπισήμανση βασικῶν προβλημάτων καί ἐλλείψεων πού παρουσιάζονται κατὰ βαθμίδες στην ἐκπαίδευση.
Νηπιαγωγεῖα Ἀντιμετωπίζεται ἀνεπαρκῶς καί ἀκατάλληλα ή καλλιτεχνική ἀγωγή τών παιδιῶν, μέ μεθόδους πού ἀλλοτριώνουν καί στερώνουν τήν πνευματική ἀνέλιξη.

Χρειάζονται ἄρα γνώσεις γύρω ἀπό τή φιλοσοφία τῆς αἰσθητικῆς καί καλλιτεχνικῆς ἀγωγῆς στίς νηπιαγωγούς.

Δημοτικά Ἀπό τήν πλευρά τών γενικῶν θέσεων ἰσχύουν ὅσα εἶπαμε καί γιά τά νηπιαγωγεῖα. Στίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες πρέπει νά ἀνανεωθεῖ τό περιεχόμενο σπουδῶν σχετικά μέ τήν καλλιτεχνική ἀγωγή καί νά ἀναζητηθοῦν μέθοδοι πού θά φέρουν πρὸς τοὺς πραγματικούς στόχους της.

Στό Δημοτικό οἱ ὥρες καλλιτεχνικοῦ μαθήματος πρέπει νά γίνουν συγκεκριμένες καί νά εἶναι ἐπαρκεῖς, ὅπως σέ ὅλες τίς προηγμένες χώρες.

Μέση Γενική Έκπαίδευση

Γυμνάσιο 'Η καλλιτεχνική παιδεία στο Γυμνάσιο ως τό 1974, χωρίς νά εκπληρώνει τό στόχο της από τήν άποψη τοῦ περιεχομένου, κάλυπτε ώρι-
αίτο πρόγραμμα μέ κάποιες δυνατότητες.

Είναι άπαραίτητη ή έπαναφορά τοῦ μαθήματος τής Γ' Γυμνασίου καί ή αύξηση τῶν ὥρων σέ πλαίσια ανάλογα μέ ὅσα ίσχύουν στίς προηγμένες χῶρες. Είναι άπαραίτητη ὅμως καί ή ανανέωση τῶν μεθόδων διδασκαλίας καί ὁ έμπλουτισμός τοῦ προγράμματος (ὑπόμνημα ΕΕΤΕ άρ. πρ. 9039/12-7-82 πρὸς ὑφυπουργόν κ. Μώραλη).

Λύκειο 'Από τό 1974 ως τώρα τό καλλιτεχνικό μάθημα ἔχει σταδιακά καταργηθεῖ από ὅλες τίς τάξεις τοῦ Λυκείου.

Θεωροῦμε άπαραίτητη τήν ὕπαρξη τής καλλιτεχνικῆς άγωγῆς καί στά μαθήματα γενικῆς παιδείας τοῦ Λυκείου καί στίς δέσμες έπιλογῶν.

Μέ πολύ άπογοήτευση διαπιστώσαμε ὅτι τό καλλιτεχνικό μάθημα άπουσιάζει από τίς έπιλογές καί ὅτι στά νέα μέτρα τοῦ ΥΠΕΠΘ δέν ανα-
φέρεται ὁλόκληρη σειρά καλλιτεχνικῶν επαγγελμάτων πού θά μπορούσαν νά άπασχολήσουν μέ έπιτυχία μεγάλο άριθμό τελειοφοίτων τοῦ Γεν.Λυκείου.

Ἀνώτερη έκπαίδευση

Είναι άπαραίτητη ή ανανέωση τοῦ περιεχομένου σπουδῶν τής ΑΣΚΤ, ή ίδρυση νέας Ἀνώτατης Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν στή Θεσσαλονίκη καί ή λει-
τουργία καλλιτεχνικῶν τμημάτων ὅπου ὕπάρχουν Πανεπιστήμια.

Παράλληλα έπειδή ή καλλιτεχνική άγωγή έκφράζει τρόπο ζωῆς καί δέν συνδέεται μόνο μέ τήν ειδίκευση ή τό καλλιτεχνικό μάθημα τῶν σχολείων, αλλά προσκρούει στά ἄλλα σχολικά μαθήματα καί στή γενική νοοτροπία καί ἔλλειψη σχετικῆς κουλτούρας, προτείνουμε τήν είσαγωγή θεωρητικοῦ καλλιτεχνικοῦ μαθήματος στίς Σχολές τῶν Πανεπιστημίων, ὅπως καί στίς Παιδαγωγικές Ἀκαδημίες.

Γιά τό σύνολο τής Τεχνικῆς Ἑπαγγελματικῆς Ἑκπαίδευσης καί γιά τήν έξωσχολική παιδεία θά αναφεροῦμε άπ'εύθείας μετά τό προσυ-
νέδριο.

Τελειώνοντας ζητάμε προθεσμία ως τό τέλος τοῦ προσυνεδρίου μας. Τότε θά μπορούμε νά ανταποκριθοῦμε στό σοβαρότατο πρόβλημα πού μᾶς τέθηκε καί πού πραγματικά ἔχει ἐξαιρετικά ἐπείγοντα χαρακτήρα.

Πιστεύουμε παράλληλα ὅτι ἡ ἐπεξεργασία καί ὁ ἐμπλουτισμός πενταετοῦς προγράμματος καλλιτεχνικῆς παιδείας, ἀπαιτεῖ τή συνεργασία τοῦ ΥΠΕΠΘ καί τοῦ ΕΕΤΕ. Γι' αὐτό θά εἴμαστε πρόθυμοι νά συμμετέχουμε σέ ὁμάδες μελέτης ἐφ' ὅσον θά τίς συγκροτοῦσε τό ΥΠΕΠΘ.

Μέ τιμή

Ὁ Πρόεδρος

ΜΑΡΙΟΣ ΒΑΤΖΙΑΣ

Ὁ Γεν. Γραμματέας

ΝΙΚΟΣ ΕΥΓΕΝΙΔΗΣ